

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Підпис: Віталій ТРЕТЬКО

« 09 » грудня 2023 року

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна **Теорія права**
Освітньо-професійна програма **Право**
Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(и)	Кравчук Степан Йосипович
Профайл викладача	http://new.khnu.km.ua/wp-signup.php?new=et
E-mail викладача(ів)	St.kravchuk@ukr.net
Контактний телефон	068-7938674
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=3113
Консультації	Очні: четвер з 14-00 до 15-00 ауд. 4-416 Онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття						Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС				
Д	1	2	6,0	180	72	36		36			78	30		+

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Теорія права» є основною фаховою дисципліною і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» за освітньо-професійною програмою «Право». При викладанні використовуються лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання). При викладанні дисципліни використовуються активні і творчі форми проведення занять, зокрема оглядові лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); усне опитування, тестування, контрольна робота, самостійна робота (індивідуальні завдання).

Пререквізити – Історія держави і права України, Історія держави і права зарубіжних країн

Кореквізити – Конституційне право України, Адміністративне право України, Кримінальне право України, Цивільне право України, Трудове право України, Сімейне право України, міжнародне публічне право, міжнародне приватне право, конституційне процесуальне право України, цивільне процесуальне право України, міжнародний захист прав людини, криміналістика, адвокатура України, господарське право України, господарське процесуальне право України, фінансове право України.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання у сфері юриспруденції.

Завдання дисципліни. Ознайомлення студентів з предметом, функціями та методологією теорії держави і права; вивчення системи загальнотеоретичних понять теорії держави і права, що складають підґрунтя для галузевих юридичних наук; формування навиків дослідження закономірностей виникнення розвитку і функціонування держави і права; ознайомлення з методикою застосування вивченого понятійного апарату в професійній діяльності в різних сферах суспільного життя; формування у майбутніх фахівців належного рівня правосвідомості і правової культури.

Очікувані результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема семінарського заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Теоретико-методологічні основи теорії держави і права	Теоретико-методологічні основи теорії держави і права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Теоретико-методологічні основи теорії держави і права», підготовка до семінарського заняття за темою №1, Вибір теми курсової роботи.	4	[1,с.3-10], [5,с.20-27]
2	Право як соціальне явище	Право як соціальне явище	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Право як соціальне явище», підготовка до семінарського заняття за темою №2.	4	[1,с.72-81], [2,с.96-102], [5,с.181-216], [7,с.58-85], [11,с.103-113]
3	Структура норми права	Структура норми права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Структура норми права», підготовка до семінарського заняття за темою №3, підготовка до контрольної роботи	4	[1,с.156-177], [2,с.153-162], [6,с.180-200], [10,с.209-223]
4	Система права	Система права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Система права» підготовка до семінарського заняття за темою №4	4	[1,с.134-147], [2,с.153-162], [6,с.215-236], [11,с.121-130]
5	Правові відносини	Правові відносини	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правові відносини», підготовка до семінарського заняття за темою №5	4	[2,с.163-172], [11,с.131-136]
6	Право і держава	Право і держава	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Право і держава», підготовка до семінарського заняття за темою №6.	4	[7,с.15-57], [10,с.10-96]
7	Реалізація норми права	Реалізація норми права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «. Реалізація норми права», підготовка до семінарського заняття за темою №7, підготовка до тестового роботи	4	[1,с.192-197,290-296], [2,с.173-181]

8	Правопорушення та юридична відповідальність	Правопорушення та юридична відповідальність	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правопорушення та юридична відповідальність», підготовка до семінарського заняття за темою №8	4	[1,с.192-197,290-296], [2,с.175-181,200-206], [6,с.237-249], [10,с.233-257]
9	. Правосвідомість	. Правосвідомість	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правосвідомість», підготовка до семінарського заняття за темою №9.	4	[10,с.266-275]
10	Правова культура	Правова культура	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правова культура», підготовка до семінарського заняття за темою №10, підготовка до контрольної роботи	4	[10,с.276-285]
11	Правові системи світу	Правові системи світу	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Правові системи світу», підготовка до семінарського заняття за темою №11	4	[1,с.105-109], [2,с.125-142], [6,с.162-178], [7,с.85-92], [10,с.187-198]
12	Предмет, джерела і система римського права	Предмет, джерела і система римського права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Предмет, джерела і система римського права», підготовка до семінарського заняття за темою №12	4	[3,с.11-68], [8,с.29-42]
13	Засади публічного правопорядку та врядування у древньому Римі	Засади публічного правопорядку та врядування у древньому Римі	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Засади публічного правопорядку та врядування у древньому Римі», підготовка до семінарського заняття за темою №13.	5	[3,с.11-38], [9,с.29-35]
14	Суб'єкти приватного права	Суб'єкти приватного права	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи «Суб'єкти приватного права », підготовка до семінарського заняття за темою №14, підготовка до тестового роботи	5	[3,с.39-68], [9,с.36-42]

15	Сімейне право	Сімейне право	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 15 та завдання для самостійної роботи «Сімейне право»,	5	[3,с.69-88], [9,с.43-62]
16	Речове право	Речове право	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 16 та завдання для самостійної роботи «Речове право», підготовка до захисту курсових робіт.	5	[8с.88-104, [9,с.63-82]
17	Право власності та зобов'язальне право	Право власності та зобов'язальне право	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 17 та завдання для самостійної роботи «Право власності та зобов'язальне право»,захист курсових робіт.	5	[3,с.109-148], [8,с.224-272]
18	Загальне вчення про правочин	Загальне вчення про правочин	Опрацювання лекційного матеріалу за темою № 17 та завдання для самостійної роботи «. Загальне вчення про правочин», захист курсових робіт.	5	[8,с.321-368], [9,с.108-144]
			Всього за 2-й семестр	78	

Примітка: *Лекції і семінарські заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни

Освітній процес університету передбачає постійне відвідування студентами лекційних та семінарських занять. При підготовці до семінару студенту необхідно уважно ознайомитися з питаннями, які винесено на заняття. Після цього приступити до вивчення навчальної літератури, нормативного матеріалу. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»). Вивчення навчальних питань доцільно супроводжувати необхідними помітками у конспектах. Завершальний етап підготовки до семінару полягає в складанні планів виступу з кожного питання семінару. Тобто підготовка до заняття: потребує опрацювання конспекту лекцій та повторення питань плану семінарського заняття; ознайомлення з рекомендованою основною і додатковою літературою; виконання завдання, опрацювання тестів, що винесених на самостійну підготовку; при наявності труднощів студент може сформулювати питання до викладача для отримання роз'яснення того чи іншого положення теми.

При виконанні курсової роботи з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати курсову роботу за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів, знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення...При цьому використовуються методи поточного контролю: усне опитування; тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми; презентація індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться тестуванням з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у другому семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, іспит
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	КР	Т К		
2 семестр				
Семінарські заняття	Контрольна робота	Тестовий контроль		Підсумковий контрольний захід (0,4)
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 6)	КР	Т К		
ВК: 0,2	0,1	0,1	0,2	

Примітка: ТК – тестовий контроль; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 - 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент зумів вказати частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він повинен перездати її у встановленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка „задовільно”.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Історико-правові передумови формування римського права та етапи його розвитку.
2. Джерела римського права
3. Рецепції римського права
4. Загальна характеристика публічного порядку та врядування в республіканському Римі та у Римській імперії.
5. Публічний порядок та врядування у римській імперії.
6. Правовий статус римського громадянства.
7. Юридичні особи публічного права.
8. Судовий процес у стародавньому Римі.
9. Поняття суб'єкта права, зміст цивільної право та дієздатності фізичної особи.
10. Правове положення римських громадян
11. Зародження поняття про юридичну особу.
12. Види, лінії та ступені споріднення.
13. Шлюбні відносини в римському праві.
14. Правові відносини подружжя.

15. Правовідносини батьків і дітей.
16. Речове право та його ознаки.
17. Володіння як різновид речових прав, його структура, види.
18. Основні види речових прав на чуже майно.
19. Поняття та зміст права власності.
20. Способи набуття права власності.
21. Загальне вчення про зобов'язання.
22. Забезпечення виконання зобов'язань.
23. Поняття правочину.
24. Поняття та класифікація договорів.
25. Порядок укладання договору.
26. Спадкове право.
27. Предмет, методологія та методи теорії права.
28. Класифікація функцій теорії права
29. Місце теорії права в системі юридичних наук
30. Взаємозв'язок теорії права з іншими суспільними науками
31. Передумови виникнення права
32. Правові теорії
33. Ознаки права та його принципи
34. Соціальні норми та їх класифікація
35. Структура норми права, її класифікація
36. Елементи структури норми права
37. Правотворчість та її принципи
38. Функції правотворчості
39. Правотворчий процес та його етапи
40. Джерела права
41. Класифікація нормативно-правових актів
42. Система законодавства та його структура
43. Систематизація законодавства, її види
44. Класифікація права
45. Елементи норми права
46. Правові відносини, їх ознаки
47. Структура правових відносин
48. Елементи правосуб'єктності
49. Ознаки об'єктивного та суб'єктивного права
50. Особливості правових відносин
51. Юридичні факти та їх класифікація
52. Стадії застосування норм права
53. Класифікація правозастосовчих актів
54. Прогалини в права, аналогія права, аналогія закону
55. Тлумачення норм права та їх способи
56. Елементи юридичного складу правопорушення
57. Ознаки юридичної відповідальності та її класифікація
58. Правосвідомість та її структура
59. Правова культура та правовий нігілізм
60. Правові системи світу

Рекомендована література

Основна

1. Ведерников Ю.А., Грекул В.С. Теорія держави і права: навч. посібник. - 4-е вид, доп. і перероб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224с.
2. Волинка К.Г. Теорія держави і права: навч. посібн. Київ: МАУП, 2012. 239с.
3. Калюжний Р.А. Римське приватне право: підр. для вищ. навч. закл. К.: Атіка, 2012. 408 с.
4. Костюк В.О. Основи держави і права: навчальний посібник. 3-е вид., доп. і перероб. Київ: Атіка, 2001. 432с.
5. Кравчук С.Й. Основи теорії держави і права: навч. посібник. Київ: Кондор, 2017. 192 с.
6. Марчук В.М., Ніколаєва Л.В. Нариси з теорії права: навч. посібник. Київ: Істина, 2004. 304с.
7. Олійник А.Ю. Теорія держави і права: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 176с.

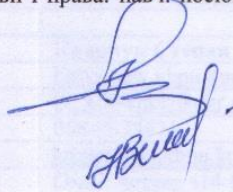
8. Орач Є. М. Основи римського приватного права: Курс лекцій. К.: Юрінком Інтер, 2000. 272 с.
9. Підпригора О.А. Римське право: Підручник / О.А. Підпригора, Є.О. Харитонов. К.: Юрінком-Інтер, 2009. 528 с.
10. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2017. 528 с.
11. Татарчук І.В. Теорія держави і права: навч. посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.

Додаткова

5. Бачинін В.А. Філософія права: підручник. Київ: Ін.-Юре, 2003. 472с.
6. Безродний Є.М. та ін. Світова класична думка про державу і право: навч. посібник. Київ :Юрінком-Інтер, 1999. 400с.
7. Біленчук П.Д., Гвоздецький В.Д., Сливка С.С. Філософія права. Київ: Атака, 1999. 208с.
8. Всеобщая декларация прав человека как международный стандарт правового положения личности в Украине.
9. Марчук В.М., Ніколаєва Л.В. Нариси з теорії права: навч. посібник. Київ: Істина, 2004. 304с.
10. Олійник А.Ю. Теорія держави і права: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 176с.
11. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2017. 528 с.
12. Татарчук І.В. Теорія держави і права: навч. посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 184 с.

Гарант ОПП Право

Зав. кафедри права

Степан КРАВЧУК

Микола ВАВРИНЧУК